

Секція 29. УКРАЇНСЬКА МОВА

ЗАГАЛЬНОВЖИВАНА ЛЕКСИКА У СКЛАДІ ГАЛУЗЕВИХ НАЙМЕНУВАНЬ

Веселова Н.В., гр. ТХ-18

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. **Покровська О.А.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Номенклатурні одиниці в термінології харчування називають специфічні для даної галузі виробництва поняття, що вирізняють їх серед інших. Сучасні номенклатурні сполучення становлять лексичний шар найменувань кондитерських виробів, який об'єднує спеціальні мовні одиниці на позначення галузі матеріального виробництва, що створює нові й удосконалює вже відому продукцію сфери харчування.

Номен– це лексична одиниця, за допомогою якої називають предмет, який бачать й сприймають, з визначенням його місця в системі класифікації та співвіднесеності з іншими предметами.

Відмінність між технологічними та комерційними номенами полягає в тому, що технологічні номени відбивають певний зв'язок з поняттям («Печиво цукрове із корицею та родзинками», цукерки «Курага з желе в шоколаді», крекер «Пасьянс»), а в комерційних номенів зв'язок із поняттям практично відсутній або втрачений (печиво «Приз», цукерки «Африканці в танці», цукерки «Шпаки», шоколад «Президент», цукерки «Могутній апельмен», цукерки «Ведмедик клишоногий»).

Формальним показником належності номена до розряду комерційних є лапки. Хоча бувають і винятки, коли технологічний номен має видову пару – з лапками і без них: Цитрусові дольки – цукерки «Цитрусові дольки», Вишня заспиртована у шоколаді – цукерки «Вишня в шоколаді» тощо.

Комерційні номени виробів можуть легко переходити до об'єму поняття іншої речі, яке має з ним щось спільне, але належить до іншої понятійної системи (тканина «Муар» – цукерки «Муар» тощо).

Проведене дослідження свідчить на користь того, що номени треба вивчати у щільному зв'язку із загальноживаною лексикою української мови. Це допоможе зрозуміти смислову природу найменувань, їхню роль як виразника галузевих та наукових понять. Проведений аналіз має сприяти з'ясуванню тенденцій у найменуванні виробів галузі харчування, дати поштовх до подальшого дослідження і розбудови української лексики спеціального призначення, зокрема галузевих найменувань на позначення кондитерських виробів, створенню галузевої довідкової літератури.